

Ötən həftə Prezident İlham Əliyev Qazaxıstana səfər edərək Mərkəzi Asiya Dövlət Başçıları'nın görüşündə fəxri qonaq kimi iştirak etdi. Bu, Azərbaycan Prezidentinin son iki ildə Mərkəzi Asiya ölkələrinə ümumilikdə 16-cı səfəri idi. Təkcə bu iki məqama diqqət etsək, əsl reallığı bir daha görmüş olarıq.

Öncə Azərbaycanın bugünkü reallıqlarına nəzər salaraq görürük ki, ölkəmiz sözün əsl mənasında müstəqil dövlət kimi dünya xəritəsində layiqli yerini tuta bilib. Bütün regional məsələlərdə fəal iştirak edən Azərbaycan sabitlik və inkişaf amilinə çevrilib. İlham Əliyevin beynəlxalq aləmdə artan nüfuzu həm ölkəmizi gücləndirir, həm də regionda gedən proseslərə çox müsbət təsir göstərir. Azərbaycan Prezidenti hər zaman global liderlik keyfiyyətini və təşəbbüskarlığını ortaya qoyaraq çox mühüm ideyalar irəli sürür və bu gün də onun təşəbbüsü ilə reallaşan transmilli layihələr ölkəmizə iqtisadi-siyasi dividendlər qazandırır. Bütün bunlar Azərbaycanın beynəlxalq münasibətlər sistemində rolunun artmasına böyük təsir göstərməklə yanaşı, İlham Əliyevin də beynəlxalq aləmdə şəxsi nüfuzunun artmasına gətirib çıxarır. Yəni bu gün elə bir beynəlxalq toplantı yoxdur ki, Azərbaycan Prezidenti həmin mərasimə dəvət edilməsin.

İlham Əliyevin Mərkəzi Asiya Dövlət Başçıları'nın görüşündə fəxri qonaq kimi iştirakı, çıxış edərək təkliflər səsləndirməsi də bir daha göstərdi ki, Azərbaycanın Avrasiya məkanında mövqeyi getdikcə möhkəmlənir. Bu həm də dövlət başçısının şəxsi nüfuzunun, ölkəmizin beynəlxalq aləmdə sülhün və təhlükəsizliyin təmin edilməsinə, əməkdaşlığın genişlənməsinə verdiyi töhfələrinə yüksək qiymətini bariz nümunəsidir.

Görüşdə çıxış edən İlham Əliyevin son iki ildə Mərkəzi Asiya ölkələrinə 16 səfər etməsi, bu regionun dost və qardaş ölkələrinin liderlərinin Azərbay-

İlham Əliyev Mərkəzi Asiya ölkələrinə çağırış etdi

Azərbaycan birgə təşəbbüsləri dəstəkləməyə hazırdır

cana 15 dəfə səfər etmələri ilə bağlı fikirləri də diqqətçəkən məqam oldu. Ümumilikdə götürdükdə qarşılıqlı 31 səfər ilk növbədə, Azərbaycanın Mərkəzi Asiya ölkələri ilə əməkdaşlığa, münasibətlərin inkişafına verdiyi önəmin göstəricisidir. Əlbəttə ki, bu səfərlər zamanı aparılan danışıqlar, imzalanan sənədlər, əldə olunan razılıqlar müxtəlif istiqamətlərdə əlaqələrin daha da şaxələnməsi üçün real zəmin yaradır.

Prezident İlham Əliyev Azərbaycanın noyabr ayında evsahibliyi edəcəyi möhtəşəm beynəlxalq konfransa - COP29-a hazırlıqlar barədə məlumat verərək təklif də səsləndirdi: "Azərbaycan COP29-a sədrliyi çərçivəsində regionumuzda iqlim dəyişmələri ilə bağlı problemlərin həlli üçün Mərkəzi Asiya ölkələri ilə birgə təşəbbüsləri dəstəkləməyə hazırdır".

Ən önəmlisi isə odur ki, bu gün Azərbaycan imkanlarını daha da genişləndirərək Avropa ilə Asiya arasında etibarlı tranzit xəlinə çevrilməkdədir. Yəni Mərkəzi Asiya dövlətləri üçün Azərbaycan Şərqi-Qərbi marşrutu üzrə etibarlı tranzit ölkədir.

Ümumiyyətlə, Mərkəzi Asiya ölkələri ilə Azərbaycanın əməkdaşlığı dərinləşdikcə Trans-Xəzər Beynəlxalq Nəqliyyat Marşrutunun (Orta dəhlizin) əhəmiyyəti bir qədər də artacaq. Çünki bu

gün Asiyadan Avropaya və ya əksinə işləyən marşrutların ən qısa yolu Azərbaycandan keçir. Ölkəmiz isə bu imkanlarını daha da genişləndirməklə dəhlizin cəlbediciliyini artırır. Bu imkanları İlham Əliyev Qazaxıstan görüşündə bir daha Mərkəzi Asiya ölkələrinin liderləri ilə görüşündə diqqətə çatdırıb. Prezident deyib ki, qarşılıqlı fəaliyyətin mühüm istiqamətlərindən biri də nəqliyyat-tranzit sahəsində əməkdaşlıqdır. Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolunun yükəşirə qabiliyyətinin 1 milyon tondan 5 milyon tonadək artırılması, Ələt Beynəlxalq Ticarət Limanının illik ötürücülük qabiliyyətinin 15 milyon tondan 25 milyon tonadək artırılması istiqamətində görülmüş işlər, Xəzər dənizində Azərbaycanın ticarət donanması üçün yeni gəmilərin sifariş edilməsi, eləcə də Mərkəzi Asiya ölkələrində infrastruktur layihələrinin həyata keçirilməsi Orta dəhlizin praktiki cəhətdən önəmini daha da artırır.

Onu da vurğulamalıyıq ki, Mərkəzi Asiya ilə Azərbaycan arasındakı əməkdaşlıq yalnız tranzit daşımaqlarla yekunlaşmışdır. Bu gün tranzit yüklər Azərbaycan vasitəsilə Avropaya çatdırılır. Növbəti mərhələ isə Mərkəzi Asiya respublikalarında istehsal olunan alternativ enerjinin Azərbaycan ərazisindən Avropaya ixracını təmin etməkdən ibarətdir.

Qara dənizin dibi ilə Şərqi Avropaya elektrik enerjisinin ixracını həyata keçirməklə Azərbaycan yenə də mühüm tranzit ölkə olacaq. Avropa İttifaqı texniki əsaslandırma işləri üçün 2,5 milyon dollar vəsait ayırıb. Dünya Bankı isə layihənin reallaşmasına 75 milyon dollar ayırmaq niyyətini açıqlayıb.

Əlbəttə ki, Asiya ilə Avropa arasında rəqəmsal telekommunikasiya dəhlizinin yaradılmasını nəzərdə tutan "Rəqəmsal İpək Yolu" əhəmiyyətli inkişaf layihəsidir. Xəzər dənizinin dibi ilə fiber-optik kommunikasiya xəttinin çəkilməsinə nəzərdə tutulan bu layihə regionda rəqəmsallaşma və rabitə xidmətlərinin inkişafına mühüm töhfə verəcək.

Beləliklə, Azərbaycan Mərkəzi Asiyadan yüklərin Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu ilə daşınmasında iştirak etməklə yanaşı, həm də bu regionda istehsal olunan alternativ enerjinin Avropaya nəqlində əhəmiyyətli tranzit dövlət kimi çıxış edəcək. Bu baxımdan Azərbaycan Prezidentinin Mərkəzi Asiya ölkələri ilə əməkdaşlıq əlaqələrinin genişləndirilməsi istiqamətində yürütdüyü siyasət ölkəmizin milli maraqlarına cavab verməklə bərabər, həm də milli iqtisadiyyatın daha da inkişafına böyük töhfə verəcək.

Rəşad BAXŞƏLİYEV,
"Azərbaycan"